

ผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กต่อความรู้ การปฏิบัติของมารดา และพัฒนาการเด็กอายุ 1-3 ปี (EFFECT OF TRAINING PROGRAM TO ENHANCE CHILD DEVELOPMENT ON KNOWLEDGE, PRACTICE OF MOTHERS WITH CHILDREN AGED ONE TO THREE YEARS OLD)

ชูชาติ มีรอด 4737568 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุธรรม นันทมงคลชัย ปช.ด.(ประชากรศาสตร์) พูนสุข ช่วยทอง
วท.ม.(การเจริญพันธุ์และการวางแผนประชากร) โชคชัย หมั่นแสวงทรัพย์ ว.ว.(กุมารเวชศาสตร์)
ปิยะธิดา ขจรชัยกุล คด.(จิตวิทยาการศึกษา)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กต่อความรู้ การปฏิบัติของมารดาและพัฒนาการเด็กอายุ 1-3 ปี ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 40 คนเป็นมารดาที่มีบุตรพัฒนาการล่าช้า อายุ 1-3 ปี กลุ่มทดลองเป็นมารดาในตำบลหาดกรวด ซึ่งได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 3 ครั้ง จากโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก พร้อมคู่มือส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก กลุ่มเปรียบเทียบเป็นมารดาตำบลทุ่งตะเกียบ ได้รับคู่มือส่งเสริมพัฒนาการลูกรักและคำแนะนำหลังการทดลอง โดยใช้แบบสอบถามความรู้ การปฏิบัติของมารดาและแบบคัดกรองพัฒนาการเด็ก Denver II เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มการทดลองตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2549 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2550 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ Chi-square Paired-sample t-test และ Independent student's t-test

ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการทดลอง ความรู้ การปฏิบัติของมารดาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและพัฒนาการเด็กอายุ 1-3 ปี ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบไม่มีความแตกต่างกัน($p\text{-value} > 0.05$) หลังการทดลอง มารดาในกลุ่มทดลองมีความรู้ การปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และพัฒนาการเด็ก สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) และความรู้ การปฏิบัติของมารดาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและพัฒนาการเด็กอายุ 1-3 ปี ของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) อย่างไรก็ตามพบว่า มารดากลุ่มเปรียบเทียบมีความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

จากผลการวิจัยนี้ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสามารถนำโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 1-3 ปีนี้ไปใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและแนวทางปฏิบัติของมารดาที่มีเด็กพัฒนาการล่าช้าได้ ซึ่งจะประโยชน์ในการพัฒนาเด็กให้มีการเจริญเติบโตที่มีคุณภาพและมีพัฒนาการที่สมวัย

คำสำคัญ : พัฒนาการเด็ก / การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

EFFECT OF TRAINING PROGRAM TO ENHANCE CHILD DEVELOPMENT ON KNOWLEDGE, PRACTICE OF MOTHERS WITH CHILDREN AGED ONE TO THREE YEARS OLD

CHUCHART MEEROD 4737568 PHPH / M
M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN FAMILY HEALTH

THESIS ADVISORS: SUTHAM NANTHAMONGKOLCHAI, Ph.D., POONSUK SHUAYTHONG, M.Sc., CHOKCHAI MUNSAWAENG SUB, M.D., PIYATIDA KHAJORNCHAIKUL, Ph.D.

ABSTRACT

The quasi-experimental study aimed to examine the effect of a training program on the enhancement of child development regarding knowledge and practice of mothers with 1-3 year old children. The experimental and comparative groups both consisted of 40 mothers who had 1-3 year old children and lived in Muang District, Uttaradit Province. The program and data collection were conducted during December 2006 to March 2007. Random samplings were used to select the experimental and the comparative group which were mothers in Had-Kruad and Kung-Tapao subdistricts respectively. The experimental group received training on child development (participatory learning activities), a child development handbook, and a home visit, while the comparative group received normal service. A structured questionnaire was used to assess maternal knowledge and practice, and the Denver II was used to assess children development. Data was analyzed by application of chi-square test, pair sample t-test and independent student's t-test.

After intervention the mean knowledge score of both groups increased significantly ($p\text{-value} < 0.05$), but the mean score of the experimental groups increased significantly more than the comparative group ($p\text{-value} < 0.05$). While the mean score of maternal practice and child development of experimental group increased significantly ($p\text{-value} < 0.05$), the mean score of the comparative group was not different before intervention ($p\text{-value} > 0.05$).

By the study, the public health officer can use this child development enhancing program for children aged one to three years as a guideline for the mother to diminish the delayed development child. This will be useful for develop the qualitative growth and appropriate child development.

KEY WORD: CHILD DEVELOPMENT/ MATERNAL TRAINING PROGRAM/ PARTICIPATORY LEARNING.

167 pp.